

ТЭХНІЧНЫЯ СРОДКІ Ў АБРАДАХ І СВЯТАХ

Мастацкае асвятленне свята – адзін з важнейшых кампанентаў у сістэме выразных сродкаў, які непасрэдна звязаны з выяўленчым адлюстраваннем ідэйна-тэматычнай задумы пастаноўкі. У сучасных святах і прадстаўленнях светлавая сродкі набываюць розныя формы ўвасаблення (светладыёдныя экраны, мультымедычныя праектары, піратэхніка, фашоў і інш.) У дадзенай рабоце разглядаюцца выразныя магчымасці розных відаў сучаснага светлавога абсталявання.

Сучаснае пастановачнае асвятленне свята павінна ўключаць унутрысцэнічнае і вынаснае абсталяванне. Абсталяванне ўнутранай сцэнічнай дзеі павінна забяспечваць верхняе асвятленне – бакавое (асвятленне злева і справа), а таксама ніжняе асвятленне. У вынаснае абсталяванне ўваходзяць прыборы верхняга і ніжняга асвятлення, заснаванага на засвятленні ўзвышаных у паветры часціц. Існуе два варыянты светлавой заслоны: першы складаецца з перакрыцця сцэны промяні, накіраванымі гарызантальна з аднаго боку на другі бок авансцэны; другі спосаб складаецца ў прыладзе праектарнай рампы. Вузкія прамяні пісталетаў з шчыліны, прарэзанай у авансцэне, пад стромкім вуглом накіроўваюцца ў столь глядзельнай залы, афарбаванай ў чорны колер або перакрытай чорным аксамітам. Дзякуючы ніжняму размяшчэнню крыніц святла дасягаецца вялікая непразрыстасць. Найбольшая выніковасць аптычнай ізаляцыі сцэны дасягаецца засвятленнем глядзельнай залы моцнымі крыніцамі святла.

Што датычыцца тэхнічнай характэрыстыкі прыбораў светлавога абсталявання на сучасным этапе, трэба вызначыць іх выразныя магчымасці:

1. *Лазар* (узмацненне святла пасродкам вымушанага выпраменьвання) – гэта прылада, якая пераўтварае энергію напампоўкі ў энергію кагерэнтнага, монахраматычнага, палярызаванага і вузканакіраванага струменя выпраменьвання;

2. *Лазарнае шоў* – гэта набор лазарных эфектаў, яркіх і незвычайных мультыплікацый, і іншых графічных вобразаў, якія ствараюцца лазарнай устаноўкай. Увогуле – гэта лазерная мультыплікацыя, якая можа працывадацца практычна на любую плоскую паверхню (сцяна будынка, вада, экран);

3. *Пражэктар* – гэта светлавая прыбор, які пераразмяркоўвае святло лямпы (лямпаў) у сярэдзіне малых цэльных вуглоў і забяспечвае вуглавую канцэнтрацыю светлавога струменя. Сёння менавіта святладыёдны пражэктар лічыцца аптымальным рашэннем для асвятлення сучасных гарадоў: стадыёнаў, канцэртных пляцовак, вуліц, будынкаў і мастоў. Дадзеныя пражэктары падкрэсліваюць архітэктурную будынка, канцэртнай пляцоўкі, стадыёна і ствараюць новы вобраз у цёмны час сутак;

4. *Свяцільнікі накіраванага светлавога абсталявання* выкарыстоўваюцца для светлавога залівання сцэнічнай прасторы ў тэатрах, барах, дыскатэках і іншых аб'ектах шоў-індустрыі. Падраздзяляюцца на: мажоры і джокеры. Мажор – прыбор, які сумяшчае ў сабе свяцільнікі накіраванага светлавога абсталявання, з магчымасцю дзіміравання кожнай з чатырох лямпаў. У адным прыборы спалучаецца магчымасць зрабіць заліванне белым або манахромным святлом з магчымасцю дзіміраваць кожную з чатырох аднакаляровых лямпаў, а таксама атрымаць у вызначаны момант часу любы колер спектру і змяняць яго ў патрэбны момант часу, выкарыстаючы агульнадаступныя бытавыя люстраныя лямпы чатырох розных колераў. Светлавая прыбор джокер – кіраваны пражэктар залівальнага святла са ўбудаваным дзімерам. Джокер магчыма выкарыстаць як рампавы прыбор, а таксама размяшчаць на стольных канструкцыях і вертыкальных стойках. Ва ўмовах выязных канцэртаў і мерапрыемстваў магчыма падлогавае размяшчэнне прыбораў, аб'яднаных у групу.

5. *Сканар* мае ўсё неабходнае для працы на вялікіх прасторах клубаў, сцэн і дыскатэк. Асноўнымі адметнымі прыкметамі сканараў з'яўляюцца: стварэнне выразнага променя святла з магчымасцю яго дакладнага пазіцыяніравання ў прасторы пры дапамозе сканавальнага ў дзвюх пласкасцях люстэрка на выхадзе променя; шматканальнае кіраванне, добра абаронены ад першкод і дазваляе кіраваць сканарамі на вялікай адлегласці. Галоўная перавага сканараў – практычна імгненнае перамяшчэнне променя, выдатна падыходзіць для асвятлення сцэны, стадыёна, гарадской пляцоўкі;

6. *Галовы (DMX)* гэта якаснае і сучаснае светлавое абсталяванне, якое рухаецца, падсвятляе памяшканні падчас дыскатэк, канцэртаў, вечарынак і іншых мерапрыемствах. Прыбор прапануе бясконцае мноства ўражлівых магчымасцяў: ён можа функцыяніраваць як страбаскоп з дзённай каляровай тэмпературай, можа быць выкарыстаны як матарызіраваны каляровы “блайндэр” і ажыўляе сцэнічныя дэкарацыі з неверагодна выразным эфектам страбаскоп;

7. *Колорчэнджэр* гэта пражэктар рэгуляванай або аўтаматычнай змены колеру. Вобласць ужывання дадзенага тыпу светлавога абсталявання вельмі разнастайная: светлавое шоў у дыскатэках, рэстаранах і барах, выязныя сцэнічныя пляцоўкі. Лакальнае падсвятленне інтэр'ераў і сцэн можа быць вырашанае з дапамогай групы колорчэнджэраў. Акрамя функцыі змены святла маецца магчымасць яго змешвання. Чым больш каляровых барабанаў унутры прыстасавання, тым больш унікальных колераў яно можа вырабіць. Гэтыя прыборы выкарыстоўваюцца ў складаных пастановачных шоў-праграмах, дзе патрабуецца аператыўна мяняць колер на сцэне, у афармленні дыскатэк, падсветкі сцэн і стадыёнаў;

8. *Страбаскоп* гэта прыбор, які вырабляе хутка паўтаральныя яркія светлавая імпульсы, першапачаткова быў цацкай, выкарыстоўваецца на вечарынках, дыскатэках і рок-канцэртах, мігціць пад час

нейкіх рухаў, гэта можа надаць нейкую таемнасць, або з дапамогай стробаскапіравання магчыма перанесці увагу гледача, калі гэта патрэбна; Музычны страбаскоп – адзін з варыянтаў святлодынамічнай усталёўкі для дыскатэкі;

9. *Мультымедыя сродкі.* У дачыненні да персанальнага камп'ютара яго можна інтэрпрэтаваць як зборнае паняцце для розных камп'ютарных тэхналогій, пры якіх выкарыстоўваецца некалькі інфармацыйных асяроддзяў, такіх, як графіка, тэкст, відэа, фатаграфія, анімацыя, гукавыя эфекты, высакаякаснае гукавое суправаджэнне. Мультымедыя-праектар дазваляе прайграваць на вялікім экране інфармацыю, атрыманую ад самых разнастайных крыніц сігналаў: камп'ютара, відэамагнітафона, відэакамеры, фотаканеры, DVD-прайгравальніка, гульнёвай прыстаўкі.

Такім чынам, светлавая сродкі ў свяце з'яўляюцца важнейшым выразным сродкам, які адлюстроўвае тэматычны, вобразна-сімвалічны і тэхналагічны накірунак уваблення дзеі. Сучасныя светлавая сродкі – гэта сінтэз традыцыйных і сучасных піратэхнічных вырабаў.

На аснове матэрыяла, можна зрабіць наступныя вывады:

- Святло гэта вялікі памочнік у правядзенні любога мерапрыемства. Яно дапамагае нам утаіць непатрэбнае, і падкрэсліць важнае. З дапамогай свята мы можам мяняць дэкарацыю на сцэне, падкрэсліць артыста ў натоўпе людзей і наадварот утойваць недахопы сцэны.

- Сучасныя сцэнічныя пляцоўкі абсталяваны на аснове апошніх дасягненняў навукі і тэхнікі. На дадзеным этапе прадстаўлена вялікая колькасць светлавога абсталявання, а менавіта: страбаскопы, колорэнджэры, сканары, галовы, пражэктары і г.д.

- У будучым неабходна ўнесці нешта новае, пашырыць спектр светлавога абсталявання, зрабіць яго лягчэйшым і больш функцыянальным. Неабходна вынесці тэму светлавога абсталявання на новы ўзровень і займацца раскрыццём яго патэнцыяла больш дакладна;

- Запрашаць на святы Беларусі для ўдзелу ў святочных дзях лепшыя тэхнічныя фірмы сусвету з мэтай азнаямлення нашых глядачоў і рэжысёраў з апошнімі дасягненнямі і найноўшымі сучаснымі тэхналогіямі свята, сцэнічнымі эфектамі і пераймання вопыту работы.

Выказаныя прапановы дадуць магчымасць на якасна новы ўзровень падняць сучасныя святы.

Спіс літаратуры:

1. Гуд, П.А. Тэхналогія стварэння свята / П.А.Гуд. – Мінск, 2004. – 254 с.
2. Detonator [Электронны рэсурс]. – Режим доступа: <http://www.detonator.by>. – Дата доступа: 15.04.2012.
3. Fair [Электронны рэсурс]. – Режим доступа: <http://www.fair.by>. – Дата доступа: 15.04.2012.
4. Lightshow [Электронны рэсурс]. – Режим доступа: <http://www.lightshow.ru>. – Дата доступа: 10.04.2012.
5. Minskfireworks [Электронны рэсурс]. – Режим доступа: <http://www.minskfireworks.at.tut.by>. – Дата доступа: 11.04.2012.
6. Salute [Электронны рэсурс]. – Режим доступа: <http://www.salute.by>. – Дата доступа: 12.03.2012.